

سوره 20: طه

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

بهناوی خوای بهخشندهی میهره بان

طه (1)

سهرنجی سهره تای سووره تی (البقرة) بده.

مَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِتَشْقَى (2)

(ئهی پیغه مبر) ئیمه قورئانمان بو تو ره واننه کردوه (تا به هوئی باوره نه هیئانی کافر انه وه) تووشی خهفت و غه م و په ژار ه بییت.

إِنَّا تَذَكِّرَةٌ لِّمَنْ يَخْشَى (3)

(به لکو نار دومانه تا بیته هوئی) یادخستن وه، بو ئهو که سه ی که له (لیپر سینه وه ی په ره دگار) ده تر سییت.

تَنْزِيْلًا مِّمَّنْ خَلَقَ الْأَرْضَ وَالسَّمَاوَاتِ الْعُلَى (4)

(ئهم قورئانه) له لایهن که سی که وه ره واننه کرا وه، که ره وی دروست کردوه و ئاسمانه بلنده کانی به دیه یئا وه.

الرَّحْمٰنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى (5)

خوای میهره بان به سهر تهختی فهرمان ره وایه تی خوئی وه وه ستا وه (له وی وه سهر په رشتی هه موو به دیه یئر او ه کان ده کات، که ئیمه نازانین چونه له کوئییه).

لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ الثَّرَى (6)

ههر چی له ئاسمانه کان و هر چی له ره ویدا و هر چی له نیوانیاندا هیه و هر چی له ژیر خاکدایه (هر هه مووی) خوا خاوه نیانه.

وَإِنْ تَجْهَرُ بِالْقَوْلِ فَإِنَّهُ يَعْلَمُ السِّرَّ وَأَخْفَى (7)

خو ئه گهر به ئاشکرا قسه بکهی، بیگومان نهو زاته به نهیئی و له نهیئیش په نهانتر ده زانی.

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى (8)

اللهز اتیکه که جگه لهو خوایه کی تر نیه، وه ههرچی ناوه پیرۆزو جوانه کان ههیه شایسته ی نهوه.

وَهَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ مُوسَى (9)

(نه ی پیغه مبه ر صلی الله علیه وسلم) ئایا هه والی به سه ره اتی موسات پی نه گه یشتوو ه؟!)

إِذْ رَأَى نَارًا فَقَالَ لِأَهْلِهِ امْكُثُوا إِنِّي آنَسْتُ نَارًا لَعَلِّي آتِيكُمْ مِنْهَا بِقَبَسٍ أَوْ أَجْدُ عَلَى النَّارِ هُدًى (10)

کاتی که ئاگریکی بینی (له گهر انه ویدا بو میسر، له شه ویکی ساردا، له بیابانی سینادا) به خیز انه که ی وت: ئیوه لیره بن، من ئاگریکم به دی کردوو، به لکو سه لکه بزویکتان بو بینم، یا که سیکم ده ست بکه ویت رینموونیم بکات.

فَلَمَّا أَتَاهَا نُودِيَ يَا مُوسَى (11)

کاتیک که نزیکی ئاگره که بووه، بانگی لیکرا: نه ی موسا.

إِنِّي أَنَا رَبُّكَ فَاخْلَعْ نَعْلَيْكَ إِنَّكَ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى (12)

دنیابه که من په روه دگاری توم، پیلاوه کانت دا بکه نه، چونکه تو له دولی پیرۆزی (طوی) دایت.

وَأَنَا اخْتَرْتُكَ فَاسْتَمِعْ لِمَا يُوحَى (13)

من هلم بزار دويت (بو رابهرايهتى و پينغمبهرايهتى) چاك گوى
بگره بو نهو شتانهى كهله رينگهى وهى و نيگاوه پيت راده گه يهنريت.

إِنِّي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدْنِي وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي (14)

بهراستى هه من (الله)م، من خوام، هيچ خوايهك نيه جگه له من، هه من
بهراستهو نويزه كانيشت به چاكيى نه انجام بده، تا هه ميشه منت له ياد بيت.

إِنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ أَكَادُ أَخْفِيهَا لِتُجْزَى كُلُّ نَفْسٍ بِمَا تَسْعَى (15)

بينگومان روژى قيامت بهر يوهيهو هه ديت، خهريكه بيشار مهوه، بو
نهوهى هه موو كهسيك بهگويرهى كارو كردهوهو ههول و كوششى
پاداشت بدر يتهوه.

فَلَا يَصُدُّكَ عَنْهَا مَنْ لَا يُؤْمِنُ بِهَا وَاتَّبَعَ هَوَاهُ فَتَرْدَى (16)

(نهى موسى): نهيه ليت نهو كهسانهى كه باوهريان به قيامت نيهو شويني
ناره زوى خويان دهكهون، (لهو راستيه) ويلت بكهن، چونكه نهوسا تيا
دهچيت و زهره دهكهيت.

وَمَا تِلْكَ بِيَمِينِكَ يَا مُوسَى (17)

(نينجا خواى گه وره پرسى) نهى موسى: نهى نهو هچيه، به دهستى راستت
(گرتوته).

قَالَ هِيَ عَصَايَ أَتَوَكَّأُ عَلَيْهَا وَأَهُشُّ بِهَا عَلَى غَنَمِي وَلِيَ فِيهَا مَآرِبُ أُخْرَى
(18)

موسا وتى: (دهيمالم بهدرهختا) تا گه لا بوهرينم بو مهرهكانم، ههندي
كارى تريشى پي نه انجام دهدهم.

قَالَ أَلْقِهَا يَا مُوسَى (19)

خوا فهر مووى: دهفريى بدهنهى موسا.

فَالْقَاهَا فَإِذَا هِيَ حَيَّةٌ تَسْعَى (20)

ههركه فری دا، بوو به ماریکی زیندوو، به خیرایی دهجو لایه وه، (موسای ترساند).

قَالَ خُذْهَا وَلَا تَخَفْ سَنُعِيدُهَا سِيرَتَهَا الْأُولَى (21)

خوافر مووی: بیگره و مهترسه، وهک ئهوسای لی دهکینه وه.

وَاضْمُمْ يَدَكَ إِلَى جَنَاحِكَ تَخْرُجَ بَيْضَاءَ مِنْ غَيْرِ سُوءٍ آيَةً أُخْرَى (22)

ئادهی دهستت بخه رهاخته وه، یا بیخه رهن دهسته وه (دوایی دهری بینه دهبینی) سپی (وهک کافور) لیها تو وه دهره وشیته وه، بی ئه وهی عهیدار بی، وه ئه وهش نیشانه و به لگه یه کی تره.

لِئُرِيكَ مِنْ آيَاتِنَا الْكُبْرَى (23)

(ئهم شتانه بو ئه وه یه تا) مو عجیزه گهوره کانی خو ماننت نیشان بدهین.

اِذْهَبْ إِلَى فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَى (24)

ئیهستا ئیتر بچو بو لای فیرعهون چونکه یاخییه و له سنوور دهرچو وه.

قَالَ رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي (25)

(موسا کهوته نزا کردن و) وتی: پهروه دگارا سینه و دل دهر وونم ئاسوده و گوشاد بکه.

وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي (26)

ئیش و کار و ههول و کوششم بو ئاسان بکه.

وَاحْلُلْ عُقْدَةً مِّنْ لِّسَانِي (27)

گری زمانم بکه ره وه و زمانم گویاو پاراو بکه.

يَقْفَهُوا قَوْلِي (28)

تا لهقسه و گوفتار و مه رامم تیبگن.

وَاجْعَلْ لِي وَزِيرًا مِّنْ أَهْلِي (29)

لهکوسوکاریشم و وزیر و هاوکاریکم پی ببهخشه.

هَارُونَ أَخِي (30)

(حز دهکهم) هاروونی برام بیت.

اشدُّدْ بِهِ أُرْزِي (31)

تا پشتی خومی پی بههیز بکهم.

وَأَشْرِكُهُ فِي أَمْرِي (32)

وهبیکهمه هاوبهش و یاریدههرم، لهگه یاندنی (په یامه که تدا).

كَيْ نُسَبِّحَكَ كَثِيرًا (33)

تا تهسبیحات و ستایشی تو زور بکهمین.

وَنَذْكُرَكَ كَثِيرًا (34)

وهزور یادی تو بکهمین و ناوی تو بهرین.

إِنَّكَ كُنْتَ بِنَا بَصِيرًا (35)

چونکه بهر استی تو بینای بهحالی نیمه، بههلس و کهوتی نیمه، بههموو شتیکی نیمه.

قَالَ قَدْ أُوتِيتَ سُؤْلَكَ يَا مُوسَى (36)

(خوای گهورهش) فهرمووی: نهی موسا هموو داخوازیه کانت بهجی و پهسهندهو هموو یانت بو جیبهجی دهکهم.

وَلَقَدْ مَنَّا عَلَيْكَ مَرَّةً أُخْرَى (37)

بیگومان نیمه جاری تریش منہمان ناوہتہسہر توو لای رحمتہمان لی
کردووہوہ.

إِذْ أَوْحَيْنَا إِلَىٰ أُمِّكَ مَا يُوحَى (38)

کاتیک کہ نیمہنہوہی پیویست بوو (لہریگہی فریشتہکانہوہ) بہدایکتہمان
گہیاند.

أَنْ أَقْذِفِيهِ فِي النَّبُوتِ فَأَقْذِفِيهِ فِي الْيَمِّ فَلْيُلْقِهِ الْيَمُّ بِالسَّاحِلِ يَأْخُذْهُ عَدُوٌّ لِّي
وَعَدُوٌّ لَهُ وَالْقَيْتُ عَلَيْكَ مَحَبَّةٌ مِّنِّي وَلِنُصْنَعَ عَلَىٰ عَيْنِي (39)

کہموسا بخسہناو سنوق و لانکہیہکی تایبہتیہوہ، پاشان بیخسہدہریاوبہ
دہریا بہرہو کہنار بیبات، تا سہرئہنجام دوزمنہکہی من و دوزمنہکہی
نہو بیگریتہوہ، (بیگومان ہس) من خوشہویستی توہ خستہدلی
(دہور بہرتہوہ)، تا لہژیچاودیری خوہدا گہورہبیبت.

إِذْ تَمْشِي أُخْتُكَ فَتَقُولُ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ مَن يَكْفُلُهُ فَرَجَعْنَاكَ إِلَىٰ أُمِّكَ كَيْ تَقَرَّ
عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ وَقَتَلْتَ نَفْسًا فَنَجَّيْنَاكَ مِنَ الْغَمِّ وَقَتَلْنَاكَ فَنُورًا فَلْيَبْتَ سِنِينَ
فِي أَهْلِ مَدْيَنَ ثُمَّ جِئْتَ عَلَىٰ قَدَرٍ يَا مُوسَى (40)

(لہبیرت نہچی) کاتی کہ خوشکہکت (چاودیری تووی دہکرد، لہزیکی
کوشکی فیر عہونہوہینی گیریان خوار دووہبہدہستہوہ) وتی: باشہ، نایا
کہسیکتان پی بلیم تا بوتان بہخیو بکات، (بہشیوہیہ) توہمان
گہراندہوہبولای دایکت، تا چاوی پروون بی و (دلی نارام بی و) خہفت
نہخوات، (نہوہوو کہگہورہبووی بہہلہ) کہسیکت کوشت، بہلام
نیمہر زگارمان کردی لہغہم و پہزارہ، و بہجورہہا شیوہتوہمان تاقی
کردوتہوہ، (نہوہوو) سالہہا لہناو خہلکی مہدیہن دا مایتہوہ،
(بہشوانکاری ژیانی خوتت بردہسہر) نینجا نہی موسا لاکاتی
دیاریکراودا ہاتووی (تا پھیامی نیمہوہرگریت و رابگہیہنیت).

وَاصْطَنَعْتُكَ لِنَفْسِي (41)

(چاک بزانه) من توم دروست کردووهبو خوم، (تا پهيامی من راگهینى).

اذهب أنت وأخوك بآياتي ولما تنيا في ذكري (42)

برو خوت و براكهت هاوری لهگهل (معجزة) كاندا، نهكهن لهگهياندى پهيامی مندا سستی و خاوی بکهن.

اذهباً إلى فرعون إنه طعى (43)

هر دوکتان بچن بولای فیر عهون چونکه لهسنور دهرچووهو لهمهرزی بهندایهتی تر از اوه.

فوقاً له قولاً لينا لعله يتذكر أو يخشى (44)

هر دووکتان بهنرمی و بهجوانی گفتوگوی لهگهلدا بکهن، بهلکو یاداوهری وهرگریت و ترسی (سزای نیمه) لهدهروونیدا جی بگریت.

قالا ربنا اننا نخاف ان يفرط علينا او ان يطغى (45)

(موساو هاروون) وتیان: پهروهردگارا، نیمهدهترسین پهلامارمان بدات و لهناومان بهریت، یاخود ههلهی گهوره بکات.

قال لا تخافا انني معكما اسمع وارى (46)

(خوای گهوره) فهرمووی: مهترسن من وام لهتهکتانا، دهبیستم و دهبینم (هرگیز نایهلم دهستدریژی بکهنهسرتان).

فانتياه فقولاً اننا رسولاً ربك فأرسل معنا بني إسرائيل ولما وعدتهم قد جئناك بآية من ربك والسلام على من اتبع الهدى (47)

بچن بولای و پپی بلین: نیمههر دووکتان لهلایهن پهروهردگاری تووهروانهکراوین، (باوهری پینینه) وهنهوهی ئیسرائیلش نازاد بکه، با لهگهلماندا بن، سزاو نازاریان مهدهبهراستی نیمههاوری لهگهل

(معجزة) ی تاییهتی له لایهن پهر و هر دگاتهو هر وانه کراوین، سلاویش لهسهر نهو کهسانه بیټ که شوینی هیدایهت و ریباری راسته قینه ده کهون.

إِنَّا قَدْ أُوحِيَ إِلَيْنَا أَنَّ الْعَذَابَ عَلَىٰ مَنْ كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ (48)

بیگومان نیمنیگا و هحیمان بو هاتووه، کهسزاو نازارو به لا بو نهوانه یه کهر استیه کان به درو دهخه نهو و پشتی تی دهکن.

قَالَ فَمَنْ رَبُّكُمْ يَا مُوسَىٰ (49)

(نهوسا به جووت ههرفیر عهون و په یامی پهر و هر دگاریان گه یاندو باسی زات و سیفاتیان کرد) فیر عهون به فیزه و هوتی: باشه نهی موسا پهر و هر دگاری نیوه کییه؟!)

قَالَ رَبُّنَا الَّذِي أَعْطَىٰ كُلَّ شَيْءٍ حَلْقَهُ ثُمَّ هَدَىٰ (50)

موسا وتی: پهر و هر دگاریان نهو زاته یه که هه موو شتیکی دروست کردووه، پاشان رینموونی کردووه تا به چاکیی دهوری خوی ببینیټ.

قَالَ فَمَا بَالُ الْقُرُونِ الْأُولَىٰ (51)

(فیر عهون) وتی: نهی نهو هه موو خه لکه ی که له و هوی پیش (تیاچوون چیان لیهاټ و سه رنه نامیان چونه؟!).

قَالَ عَلِمَهَا عِنْدَ رَبِّي فِي كِتَابٍ لَّا يَضِلُّ رَبِّي وَلَا يَنْسَىٰ (52)

(موسا) وتی: زانیاری نهوانه، لای پهر و هر دگاری مهو له دوسییه کانی (لوح المحفوظ) دا پاریزراوه، پهر و هر دگاری من هیچی لی ناشیوی و هیچی لی تیک ناچی، هیچ شتیکیش فه راموش ناکات.

الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا وَسَلَكَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِّنْ نَّبَاتٍ شَتَّىٰ (53)

نهو زاته ی کهزهوی بو نیوه بار هیناوه، وهکو لانکهو بیشکه (لهسهری دهحهوینهوه)، ههروه ها جوره ها ریباری (زه مینی و ناسمانی و ههواپی)

تیادا بۆ فراههم هیانوں، لهئاسمانیشهو هباران دادهبهنییت،
کهبههوییهوهجورهها جووت پرووهک دهر وینین.

كُلُوا وَارْعَوْا أَنْعَامَكُمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّأُولِي النُّهَى (54)

(خهلکینه) بخون (لهو بهروبووم و خيرو بهرهکته)، مالاتهکانیشتان
بلهوهرینن، بهراستی نا لهو شتانهدا بهلگهو نیشانهی زور ههیهبو
کهسانی ژيرو هوشمهند.

مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَى (55)

نیمهئیوهمان ههر لهم زهویهدروست کردووه، (دوای ماوهیهک)
دهتانخهینهوهناوی، پاشان جاریکی تر دووبارهلهو زهویهدرتان
دینینهوه(بۆ لپرسینهوهو وهرگرنتی نهو پاداشتهی کهشایستن).

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا آيَاتِنَا كُتُبًا فَكَذَّبَ وَآبَى (56)

بهراستی ههرچی بهلگهو (معجزه) ههبوو نیشانی فیرعهونمان دا کهچی
ههر ههمووی بهدرؤخستهوهو نامادهنهبوو باوهر بینن، بهلکو ههر
سهری باداو یاخی بوو.

قَالَ أَجِئْتَنَا لِتُخْرِجَنَا مِنْ أَرْضِنَا بِسِحْرِكَ يَا مُوسَى (57)

(فیرعهون بهنارهزاییهوه) وتی: نهی موسا هاتووی بۆلامان، تالهسهر
زهوی خوومان بهدرکردنمان بدهیت و ئاوارهمان بکهیت، بههوی
جادووگهریبهکهتهوه!؟

قُلْنَا تُبَيِّنُكَ بِسِحْرِ مِثْلِهِ فَأَجْعَلْ بَيْنَنَا وَبَيْنَكَ مَوْعِدًا لَّا نُخْلِفُهُ نَحْنُ وَلَا أَنْتَ مَكَانًا
سُوَّى (58)

نیمهش توانای بهدیهنانی جادووگهریی وهک تۆمان ههیهشوین و کاتیک
بۆ نیمهه خۆت دابنن نه نیمهسههرپیچی لی بکهین نهتۆش، تالهیهک شوین
و کاتدا (دهستبهکار بین).

قَالَ مَوْعِدُكُمْ يَوْمَ الزَّيْنَةِ وَأَنْ يُحْشَرَ النَّاسُ ضُحَىٰ (59)

(موسا) وتی: کاتی دیاریکر اومان پروژی راز اندنوه بیت، وهله کاتی
چیشته نگاودا خه لکی کوبکر یته وه.

فَتَوَلَّىٰ فِرْعَوْنُ فَجَمَعَ كَيْدَهُ ثُمَّ أَتَىٰ (60)

فیر عهون (ئهو دانیشتنه ی) به جیهیشت و ههرچی فیل و تهله که ی هه بوو
خسته کارو ئهوسا (له کاتی دیاریکر اودا) هاته وه (گور هپان
بهله خو بایبوو نه وه).

قَالَ لَهُمْ مُوسَىٰ وَيَلَكُمْ لَأَنْ تَقْتَرُوا عَلَى اللَّهِ كَذِبًا فَيُسْحِتَكُمْ بِعَذَابٍ وَقَدْ خَابَ
مَنْ اقْتَرَىٰ (61)

موسا به جادوو گهرانی وت: هاوار له ئیوه، نه کهن درو به ناوی
خواوه هه له بستن، (هاوه لی بو بریار بدن، پیغه مبه رانی به درو
بخه نه وه... هتد) چونکه (ئهو زاته به توانایه) به به لایه ک هه مووتان له ناو
ده بات و ده تانفه وتینیت، چونکه به راستی ئهو کهسه ی که شتی نار هوا
هه لده به ستی و پرو پاگهنده ی درو ده کات ناو میدو بی هیوا ده بی.

فَتَنَّا زَعْرًا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ وَأَسْرُوا النَّجْوَىٰ (62)

(گوفتاری موسا کاری تیکردن) کهوتنه باس و خواس له نیوان خویانداو
به نهینی چپ و هوریان ده ست پیکرد.

قَالُوا إِنَّ هَٰذَا لَسَاحِرٌ أُنْزِلَ أَنْ يُخْرِجَكُمْ مِنْ أَرْضِكُمْ بِسِحْرِهِمْ
وَيَذَبَا بِطَرِيقَتِكُمُ الْمُثَلَىٰ (63)

(هه ندیک له دار و دهسته ی فیر عهون) وتیان به (جادوو گهران) ئهم دوانه،
دوو جادوو گهرن و ده یانه وی له سه ر زهومینی خوتان ده رتان په رینن
به هو ی جادوو که یانه وه. وه ئهم ریگهو ری بازو بهر نامه یه گرنگ و
به رزه ی نیوه له ناو بهرن.

فَأَجْمِعُوا كَيْدَكُمْ ثُمَّ ائْتُوا صَفًا وَقَدْ أَفْلَحَ الْيَوْمَ مَنْ اسْتَعْلَىٰ (64)

هەرچی تواناو دهسه لآت و جادوو یه کتان ههیه بیخه نه کارو یه کپار چهو
یهک دهست، دهستبه کاربن، ئه مرؤ ئه وهی دهیاته وه سه ر فه رازو
سه ر که وتوو به هر مه نده!!

قَالُوا يَا مُوسَى إِمَّا أَنْ نُلْقِيَ وَإِمَّا أَنْ نَكُونَ أَوْلَ مَنْ أَلْقَى (65)

(ئهوسا جادوو گهران) وتیان: ئه ی موسا یا تو دهستبه کار بهو (گۆچانی
خۆت فری بده) یا ئیمه سه ر هتا دهست پی ده کهین؟

قَالَ بَلْ أَلْفُوا فَإِذَا حِبَالُهُمْ وَعِصِيَّهُمْ يُخَيَّلُ إِلَيْهِ مِنْ سِحْرِهِمْ أَنَّهَا تَسْعَى (66)

(موسا) وتی: (نه خیر) ئیوه دهست پی بکه ن، (که دهستیان پی کرد) پهت و
گوریس و گۆچانه کان له بهر چاویان کهوتنه جووله (وهک مار).

فَأَوْجَسَ فِي نَفْسِهِ خِيفَةً مُوسَى (67)

موسا له دلی خویدا (که میک) ترس دایگرت.

قُلْنَا لَا تَخَفْ إِنَّكَ أَنْتَ الْأَعْلَى (68)

(نیگامان بو کردو) وتمان: مه تر سه و دنیا به که هه ر تو به رزو بلندو
سه ر که وتوو ده بی.

وَأَلْقَ مَا فِي يَمِينِكَ تَلْقَفْ مَا صَنَعُوا إِنَّمَا صَنَعُوا كَيْدُ سَاحِرٍ وَلَا يُفْلِحُ
السَّاحِرُ حَيْثُ أَتَى (69)

ئه وهی که له دهستی راستایه (واته گۆچانه کهت) فری بده، هه رچی
ئه وانه کردوویان ده یماشیته وه قوتی ده دات، چونکه ئه وهی
که کردوویان ه فیل و ته له که ی جادوو گه ره، جادوو گه ریش بو هه ر کوی
بجیت و (هه رچی بکات) سه ر که وتوو نابیت.

فَأَلْقَى السَّحْرَةَ سُجَّدًا قَالُوا آمَنَّا بِرَبِّ هَارُونَ وَمُوسَى (70)

(نہوسا ئیتر) ہہموو جادووگہران، سوژدہیان برد (راستیان بو
دہرکہوت و) وتیان: ئیتر ئیمہباوہریکی بہتینمان ہیناوهو
بہپہروہردگاری ہاروون و موسا).

قَالَ آمَنْتُمْ لَهُ قَبْلَ أَنْ آدَنَ لَكُمْ إِنَّهُ لَكَبِيرُكُمُ الَّذِي عَلَّمَكُمُ السِّحْرَ فَلَأَقْطَعَنَّ
أَيْدِيَكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ مِنْ خِلَافٍ وَلَأُصَلِّبَنَّكُمْ فِي جُدُوعِ النَّخْلِ وَلَتَعْلَمُنَّ أَيُّنَا أَشَدُّ
عَذَابًا وَأَبْقَى (71)

(فیر عہون) وتی: ئیوہ (ہہر ئاوا) باوہرتان پی ہینا پیش ئہوی مؤلہتتان
بدہم و رازی ہم، بہراستی دیارہ (موسا) گہورہو ماموستاتانہو ہہر ئہو
فیری جادووگہری کردوون، شہرت بی دہست و قاچتان
بہپیچہوانہوہبقرتینم، وہہلتانواسم بہقہدی دارخورمادا (ئہو کاتہ) چاک
دہزانن کہکاممان (من، یا خواہی موسا) سزامان تونوتیژو بہردہوامہ.

قَالُوا لَنْ نُؤْتِرَكَ عَلَىٰ مَا جَاءَنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ وَالَّذِي فَطَرَنَا فَاقْضِ مَا أَنْتَ
قَاضٍ إِنَّمَا تَقْضِي هَذِهِ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا (72)

(جادووگہرانی تاوی لہمہوبہر، بہباوہریکی بہتینہوہ) وتیان: ہہرگیز
تازہریزی تو نادہین بہسہر ئہم بہلگہو نیشانانہدا، چیت لہدہست دیت
ئہنجامی بدہو دریغی مہکہ، بہراستی ژیانہی ئہم دنیاہہہر کوٹایی دیت.

إِنَّا آمَنَّا بِرَبِّنَا لِيُعْفِرَ لَنَا خَطَايَانَا وَمَا أَكْرَهْتَنَا عَلَيْهِ مِنَ السِّحْرِ وَاللَّهُ خَيْرٌ
وَأَبْقَى (73)

ئیمہئیتر بہراستی ئیمان و باوہرمان ہیناوه بہپہروہردگارمان، تا
لہگوناہہکانمان خوش ببیت، ولہو جادووگہریہش کہپیت کردین،
ببوریت، (ناشکرایہلامان) کہخواہی گہورہلہہموو کہس چاکترہو
لہہموو کہس پایہدارترو بہردہوامترہ.

إِنَّهُ مَنْ يَأْتِ رَبَّهُ مُجْرِمًا فَإِنَّ لَهُ جَهَنَّمَ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَى (74)

نیمه‌دنیایین له‌وهی کهئوهی به‌تاوان و گونا‌هه‌وه‌ب‌گه‌ر‌یت‌ه‌وه‌ب‌ولای
په‌ره‌د‌گاری، ئه‌وه‌د‌وز‌ه‌خ بوی ئاماده‌یه‌که‌نه‌ده‌مری تیایدا (تا له‌سزا
رزگاری ببیت) نه‌ده‌ژی (به‌ئارامی و ئاسوده‌یی).

وَمَنْ يَأْتِهِ مُؤْمِنًا قَدْ عَمِلَ الصَّالِحَاتِ فَأُولَئِكَ لَهُمُ الدَّرَجَاتُ الْعُلَى (75)

به‌لام ئه‌وهی به‌ئیمان‌ه‌وه‌ب‌گه‌ر‌یت‌ه‌وه‌ب‌ولای، وه‌کارو کرده‌وهی چاکی ئه‌نجام
دابیت، بو ئه‌وانه‌پله‌وه‌پایه‌ی به‌رزو بلند ئاماده‌یه.

جَنّاتٍ عَدْنٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَذَلِكَ جَزَاءُ مَنْ تَزَكَّى
(76)

باخ و باخاتی به‌هه‌شتی چر و پره‌که‌ده‌چنه‌ناوی، وه‌جو‌بارو پرووبار
به‌ژیر دره‌خته‌کانیدا ده‌روات، هاورئ له‌گه‌ل ژیانی هه‌میشه‌یی و
نه‌بر‌اوه‌دا، ئه‌مه‌پادا‌شتی که‌سی‌که‌که‌دل و ده‌روون و ره‌وشتی خوی خاوین
کردبیت.

وَلَقَدْ أَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى أَنْ أَسْرِ بِعِبَادِي فَاصْرَبْ لَهُمْ طَرِيقًا فِي الْبَحْرِ يَبَسًا
لَّا تَخَافُ دَرْكًا وَلَا تَخْشَى (77)

(دوای تیپه‌ر‌بوونی چه‌نده‌ها‌سأل) نیگامان بو موسا نارد که‌ر‌یگه‌یه‌کی
وشکیان له‌ده‌ریادا بو دابین بکه‌(تا له‌میسره‌وه‌کوچ بکه‌ن بو فه‌له‌ستین)
وه‌مه‌ترسه‌له‌وه‌ی که‌پیت بگه‌ن، خه‌می نوقم بوون و تیاچوونیشته‌ نه‌بیت.

فَاتَّبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ بِجُنُودِهِ فَغَشِيَهُمْ مِنَ الْيَمِّ مَا غَشِيَهُمْ (78)

ئه‌وسا فیر‌عه‌ون به‌سه‌ر‌باز‌انیه‌وه‌شوینیان که‌وتن، کوتوپر له‌ناو
ئاوه‌(مه‌یوه‌که‌دا) شه‌پولی ده‌ریا‌دای به‌سه‌ر‌یانداو (هه‌موویانی نوقم
کرد).

وَأَضَلَّ فِرْعَوْنُ قَوْمَهُ وَمَا هَدَى (79)

بیگومان پیشت‌ر فیر‌عه‌ون و قه‌وم و گه‌له‌که‌ی خوی گومرا ده‌کردو
هیدایه‌تی نه‌دان.

يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ قَدْ أَنْجَيْنَاكُمْ مِنْ عَدُوِّكُمْ وَوَعَدْنَاكُمْ جَانِبَ الطُّورِ الْأَيْمَنِ
وَنَزَّلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّاءَ وَالسَّلْوَى (80)

(پاشان خوا پروو بهنهوهی ئیسرائیل دهفهرمویت) نهی نهوهی ئیسرائیل
بیگومان نیمهئیوهمان لهدهست دوژمنهکتهان رزگارکرد، وهبهئیمان دانی
کهلهلای راستی کیوی طوردا (پهیمانتان لی وهرگرین)، گهزوو
قشقارهشمان بو دابین کردن (کهبالندهیهک بوو بهئاسانیی راویان دهکرد).

كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَلَا تَطْغَوْا فِيهِ فَيَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبِي وَمَنْ يَحِلُّ
عَلَيْهِ غَضَبِي فَقَدْ هَوَى (81)

بخون لهو رزق و روزهچاکانهی کهپیمان بهخشیون، وهزیادهرهوی و
گناهکاری و فیل و تهلهکهی تیا مهکن، تا خهشم و قینی من
نهگریتهوه، بیگومان نهوهی خهشم و قینی من دایبگری، نهوهئیتر
سهرگردان و تیاچووه.

وَإِنِّي لَعَفَّارٌ لِمَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا ثُمَّ اهْتَدَى (82)

(دلنیاش بن) کهبهراستی من لیخوشبووم لهو کهسهی کهتهوبهدهکات و
باوهر دینیت و کاروکردهوهی چاکهدهکات، لهوهودوا (تا دواههناسهی
ژیانی) بهردهوام دهبیت لهسهر نهو ریپازه.

وَمَا أَعْجَلَكَ عَنْ قَوْمِكَ يَا مُوسَى (83)

(لهوهودوا موسا خوی گهیاندهکیوی طور، خوای گهورهلیی پرسی) نهی
موسا بوچی تو پهلهت کردو قهومهکتهت بهجیهئیشته.

قَالَ هُمْ أَوْلَاءُ عَلَى أَثْرِي وَعَجِلْتُ إِلَيْكَ رَبِّ لِتَرْضَى (84)

(موسا) وتی: نهوان لهسهر ریپازی من دهروون، (بهلام من
نارمزوومهندی گفتوگوت بووم) بویهبهپهلههاتم تا تو نهی پهروهردگارم
لیم رازی بیت (وهفهرمانهپیروزهکانت وهرگرم).

قَالَ فَإِنَّا قَدْ فَتَنَّا قَوْمَكَ مِنْ بَعْدِكَ وَأَضَلَّهُمُ السَّامِرِيُّ (85)

پهروهر دگار فهر مووی: بهلام نئمه قهومه که تان له دوای هاتنی تو تاکی کرده وه (کهچی سهر که وتوو نه بوون، باوهر دامه زراو نه بوون) کابرای سامیری گومرای کردن.

فَرَجَ مُوسَىٰ إِلَىٰ قَوْمِهِ غَضْبَانَ أَسِفًا قَالَ يَا قَوْمِ أَلَمْ يَعِدْكُمْ رَبُّكُمْ وَعَدًّا حَسَنًا أَفْتَالٌ عَلَيْكُمُ الْعَهْدُ أَمْ أَرَدْتُمْ أَنْ يَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبٌ مِّنْ رَبِّكُمْ فَأَخْلَفْتُم مَّوْعِدِي (86)

پاشان موسا گهر ایوه بو ناو قهومه که ی، بهتوره یی و داخ و خه فه تیکی زوره وه، وتی: ئە ی قهومه که م مه گهر پهروهر دگارتان به لئینی چاکی نه دابوونی (که سهر فهر ازتان بکا له دنیاو قیامه تدا) مه گهر من ده می که به جیم هیشتون؟ (وا زوو هه موو شتیکتان فهر اموش کرد)، یا خود ده تانه ویت خه شم و قین له لایین پهروهر دگارتانه وه خه تان بگری، بو یه نیتر نیوه ئەو به لئینه ی دابووتان به من نه تان برده سهر (وه پیا بهندی یه کخواناسی بن).

قَالُوا مَا أَخْلَفْنَا مَوْعِدَكَ بِمَلِكِنَا وَلَكِنَّا حُمِّلْنَا أَوْزَارًا مِّنْ زِينَةِ الْقَوْمِ فَقَذَفْنَاهَا فَكَذَلِكَ أَلْقَى السَّامِرِيُّ (87)

(خه لکه که) وتیان: نئمه سهر پیچی کرد نه که مان به نار ه زووی خومان نه بو وه، حه زمان له سهر پیچی نه کرد وه، بهلام نئمه زیرو زیویکی زوری ئەو خه لکه مان هینابوو (نافره تان گیریان خوار دبوو به ده ستیه وه، سامیریش ده بوت ئەمه حه رانه)، نیتر پیی فری داین و ناوای لی کردین.

فَأَخْرَجَ لَهُمْ عِجْلًا جَسَدًا لَهُ خُورٌ فَقَالُوا هَذَا إِلَهُكُمْ وَإِلَهُ مُوسَىٰ فَنَسِيَ (88)

(لهو زیرو زیوه) پهیکه ری گویره که یه کی بو دهر هینان (جار جار) بو ره یه کی ده کرد، (سامیری و بی دینه کان بی شه رمانه) وتیان: ئەمه خوای نیوه وه خوای موسایه، ئەو له بیری چووه و (به شوینیدا ده گهری).

أَفَلَا يَرَوْنَ أَلَّا يَرْجِعُ إِلَيْهِمْ قَوْلًا وَلَا يَمْلِكُ لَهُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا (89)

(ئەو نەفامانەبیریان نەدەکردەو) ئاخەر خۆ ئەم (گوێرەکەیه) وەلامی هیچ قەسەیهکیان ناداتەو، وەهیچ زەرەر یا قازانجیکی بۆیان نیە.

وَلَقَدْ قَالَ لَهُمْ هَارُونُ مِنْ قَبْلُ يَا قَوْمِ إِنَّمَا فُتِنْتُمْ بِهِ وَإِنَّ رَبَّكُمُ الرَّحْمَنُ فَاتَّبِعُونِي وَأَطِيعُوا أَمْرِي (90)

بیگومان پیشتیش هاروون پێی وتن: ئەی قەومی من ئیو بەم (گوێرەکەز پیرینە) تووشی تاقیکردنەو هیهکی (سەخت بوون و تیا دەر نەچوون) دلنیا بن کە پەر وەر دگارتان خوایهکی میهرەبانە، شوینی من بکەون و گوێرایەلی فەرمانی من بن.

قَالُوا لَنْ نُبْرَحَ عَلَيْهِ عَاكِفِينَ حَتَّىٰ يَرْجِعَ إِلَيْنَا مُوسَىٰ (91)

(کەچی) وتیان: هەر وازی لێ ناهینین و بەدەوریدا دین و دەپەرستین هەتا موسا خۆی دەگەریتەو!!

قَالَ يَا هَارُونُ مَا مَنَعَكَ إِذْ رَأَيْتَهُمْ ضَلُّوا (92)

(موسا، بەتورەییەو) وتی: ئەی هاروون، چی وای لێ کردی (کەبێدەنگ بی و) هیچ نەکەیت، کاتی کەبیینت ئاوا گومرا بوون.

أَلَا تَتَّبِعَنِ أَفَعَصَيْتَ أَمْرِي (93)

چی وای کردیت کە پەرەوی من نەکەیت؟! چۆن لەفەرمانی من یاخی بوویت؟!

قَالَ يَا ابْنَ أُمَّ لَا تَأْخُذْ بِلِحْيَتِي وَلَا بِرَأْسِي إِنِّي خَشِيتُ أَنْ تَقُولَ فَرَّقْتَ بَيْنَ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَلَمْ تَرْقُبْ قَوْلِي (94)

(هاروون) وتی: کوری دایکم (بۆ ئەوێ سۆزی بجولینئ) ریشم مەگەرەو قژم رامەکێشە، (من بۆیەزۆر لەسەری نەچووم) ترسام دوایی پیم بلاییت: تۆ جیاوازیت خستەناو ئەوێ ئیسرائیلەو گویت بەقەسەیی من نەدا.

قَالَ فَمَا خَطْبُكَ يَا سَامِرِيُّ (95)

(ئینجا موسا پرووی کرده کابرای سامیری و) وتی: ئەهی سامیری، ئەو کاره خهتهر نا که چیه که ئەه نجامت داوه.

قَالَ بَصُرْتُ بِمَا لَمْ يَبْصُرُوا بِهِ فَقَبَضْتُ قَبْضَةً مِّنْ أَثَرِ الرَّسُولِ فَنَبَذْتُهَا وَكَذَلِكَ سَوَّلَتْ لِي نَفْسِي (96)

(سامیری) وتی: ئەو هی من بینیم، ئەوان نهیان بینی، من مشتتیکم له شوین پیی (ئەسپه کهی) جو بره ئیل هه لگرت، وه پرژاندم به په یکه ره که دا، بهو شیوه یه نه فسی (به دکردارم) ئەو کاره ی پی کردم (یاخود ده گونجی) سامیری درۆ بکات، تا خوی له خه شمی هه زره تی موسا پرزگار بکات و جادوو یه کی ئەه نجام دا بیت).

قَالَ فَادْهَبْ فَإِنَّ لَكَ فِي الْحَيَاةِ أَنْ تَقُولَ لَا مِسَاسَ وَإِنَّ لَكَ مَوْعِدًا لَّنْ يُخْلَفَهُ وَانظُرْ إِلَى إِلْهِكَ الَّذِي ظَلْتَ عَلَيْهِ عَاكِفًا لَّنُحَرِّقَنَّهُ ثُمَّ لَنَنْسِفَنَّهُ فِي الْيَمِّ نَسْفًا (97)

(موسا به سامیری) وت: ده برۆ تا ماوی له ژیاندا (هه ره که سیک نزیکت کهوته وه ده بیت) بلایی: نزیکم مه که وه، دهستم لی مه ده، (دیاره که دهستی هه ره که سی به ره کهوت بیت تووشی نازاریکی زۆر بووه)، دلنیاش به که کاتیکی تریشته بو دیاری کراوه، که هه ره گیز ناتوانی لئی ده رباز بیت، سه رنجی خوا که شته بده که به ده وریدا ده سوپرایته وه ده ته په رسته، ده بیت بیسو تینین و هه لاهه لای بکهین و بیخه یه ناو ده ریاوه.

إِنَّمَا إِلَهُكُمُ اللَّهُ الَّذِي لَّا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَسِعَ كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا (98)

ئیه ده دنیا بن که په ره و ده رگارتان ته نها زاتی (الله) یه، جگه لهو خوا یه کی تر نیه، زانیاری و زانستی ئەو هه موو شتیکی گرتوته وه.

كَذَلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ مَا قَدْ سَبَقَ وَقَدْ آتَيْنَاكَ مِنْ لَدُنَّا ذِكْرًا (99)

ئېمەئابەو شىۋەيەبەسەر ھاتى ئەوانەى پېشوت بۆ دەگېرىنەو، بەراستى
ئېمەلەلەيەن خۇمانەو (قورئانمان) بۆ رەوانەکردوويت كەياداۋەرى بېت
لەھەموو روويەكەو.

مَنْ أَعْرَضَ عَنْهُ فَإِنَّهُ يَحْمِلُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وِزْرًا (100)

ئەوۋى پىشتى تىبكات، ئەو لەرۋژى قىامەتدا كۆلى گوناھانى بەكۆلەوۋى
ھەلىگرتوۋە.

خَالِدِينَ فِيهِ وَسَاءَ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ حِمْلًا (101)

(ئەو جۆرەكەسانە) لەناو سزادا بۆ ھەمىشەدەمىننەو، ھەر ۋەھا ناپوخت
ترىن و خراپترىن كۆلىان بەكۆلەوۋى.

يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ وَنَحْشُرُ الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ زُرْقًا (102)

پوژىك دېت فوو دەكرىت بە (صور)دا، ئەو پوژەتاۋانبارو تاۋانكاران
پوخسار پەش و چاۋ شىنن (دېمەنىكى سامناك و ترسناكيان ھەيە).

يَتَخَفَتُونَ بَيْنَهُمْ إِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا عَشْرًا (103)

بەچپەو سرتەو بەيەك دەلېن ھەر دەپوژتان (لەدنيادا يا جىھانى
بەرزەخ)دا پى چوۋە.

نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ إِذْ يَقُولُ أَمْثَلُهُمْ طَرِيقَةً إِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا يَوْمًا (104)

ئېمەچاك دەزانين كەسەرئەنجام چى دەلېن: ژىرتىن و ورياترىنيان
دەلېت: (بەوانىتر) تەنھا پوژىكتان (لەدنيادا، يا لەجىھانى بەرزەخدا) پى
چوۋە.

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْجِبَالِ فَقُلْ يَنْسِفُهَا رَبِّي نَسْفًا (105)

پرسىارت لى دەكەن دەربارەى كىۋەكان (كەلەبەرپابوونى قىامەتدا چىيان
بەسەردىت، ئەى محمد صلى الله عليه وسلم تو بلى:) پەروەردگارم
ھەلىدەتەكىنى و وردوخاشى دەكات.

فَيَذَرُهَا قَاعًا صَفْصَفًا (106)

دهیکاته سهرزه مینیکی ساف و پان و تهخت و بهرین.

لَا تَرَى فِيهَا عِوَجًا وَلَا أَمْتًا (107)

هیچ خوارو خچی و بهرزی و نرمی یهک له سهر پروکاری نابینی.

يَوْمَئِذٍ يَتَّبِعُونَ الدَّاعِيَ لَا عِوَجَ لَهُ وَخَشَعَتِ الْأَصْوَاتُ لِلرَّحْمَنِ فَلَا تَسْمَعُ إِلَّا هَمْسًا (108)

لهو پروژهدا (هموو خهلكی) شوینی جاردهری (خوا) دهكهون، كهس ناتوانیت سهرپیچی بکات، هموو (خهلكی) لهترسی پهروهردگاری میهره بان دهنگیان نرمهوه به هیواشیی دهدوین، تنها چیهو سرتهیهکی کهم نه بیت هیچی تر نابییسی.

يَوْمَئِذٍ لَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ الرَّحْمَنُ وَرَضِيَ لَهُ قَوْلًا (109)

لهو پروژهدا تکاو شفاعت و هرنایگری و بی سووده، مهگهر لهکهسیک کهخوای میهره بان مؤلتهتی دابی و رازی بی بهوهی کهقسه بکات.

يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِهِ عِلْمًا (110)

خوا به هموو نهو شتانه دهنانیت (کهله قیامه تدا) چاوه ریانه، وه به هموو نهو شتانهی (کهله دنیا دا) نه انجامیداوه، وه نهو خهلكه هرگیز ناتوانن ناگاداری زانستی و زانیاری نهو زاته بین.

وَعَنْتِ الْوُجُوهُ لِلْحَيِّ الْقَيُّومِ وَقَدْ خَابَ مَنْ حَمَلَ ظُلْمًا (111)

هرچی پروخسار هکانه (له پروژی قیامه تدا) ملکه چ و فهرمان بهردان، بو نهو زاتهی که همیشه زیندووه دهسه لاتی بی سنووری هیه، بیگومان نهوهی ستهمی کردوهرنج به خسارو ناتومیدو بی هیوایه.

وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا يَخَافُ ظُلْمًا وَلَا هَضْمًا (112)

ئەوھش كەكارو كردهوھى چاكى كردبىت و ئيمانداريش بووبى، ئەوھئىتر ناترسى لەوھى كەستەمى لى كردبىت يا مافى پيشيل بكرىت.

وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا وَصَرَّفْنَا فِيهِ مِنَ الْوَعِيدِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ أَوْ يُحْدِثُ لَهُمْ ذِكْرًا (113)

ئا بەو شىوھىئەمەقور ئانىكى عەرەبى و پرەوانمان دابەزاندووھو جوړەھا ھەر شەشمان تيا باسكردووھ، بەلكو لەخوا بترسن و (خويان لەگوناهو دوژەخ دوور بگرن) ياخود ببىتەھوى ئەوھى كەياداوھرى و ھەر گرن و (گور انكارى لەبىروباوھر ياندا بەدبىين).

فَتَعَالَى اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ وَلَمْ تَعَجَلْ بِالْقُرْآنِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يُقْضَى إِلَيْكَ وَحْيُهُ وَقُلْ رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا (114)

خوای گەورەزور پایەبەرزو بلندە، ھەر ئەو پاشای بەحەق و راستى، (ئەى محمد صلى الله عليه وسلم) نەكەيت لەخويندنى قور ئاندا پەلەبكەيت پيش ئەوھى كەھەمووى تەواو ببىت (چونكە ئىمەنايەلین فەراموشى بکەيت) ھەمیشەبلى: پەر و ھەر دگارا زانست و زانىارى زور ترو زياترم پى ببەخشە.

وَلَقَدْ عَهِدْنَا إِلَى آدَمَ مِنْ قَبْلِ فَنَسِيَ وَلَمْ نَجِدْ لَهُ عَزْمًا (115)

بىگومان ئىمە پيشتر پەيمانمان لەئادەم و ھەر گرت (كەنزىكى درەختى قەدەغەكراو نەكەوى) كەچى بىرى چوو، نەمانبىنى خاوەنى ويستىكى بەھىز بىت.

وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَى (116)

سەردەمىك بەفرىشتەكانمان وت: سوژدەبەرن بو ئادەم، ھەموو سوژدەيان برد جگەلەئىبلىس كەسەرسەخت و ياخى بوو.

فَقُلْنَا يَا آدَمُ إِنَّ هَذَا عَدُوٌّ لَكَ وَلِزَوْجِكَ فَلَا يُخْرِجَنَّكَ مِنَ الْجَنَّةِ فَتَشقى (117)

وتمان: ئەى ئادەم بەراستی ئەم (ئیبلیسە) دوژمنی خۆت و
هاوسەرەگەتە، (وریابن) لەبەهەشت بەدەر کردنتان نەدات و تووشی
ناخۆشی و زەحمەت و ماندوو بوونتان نەکات.

إِنَّ لَكَ أَلَّا تَجُوعَ فِيهَا وَلَا تَعْرَى (118)

دانیابەتو لەبەهەشتدا نەبرسی دەبیت نەر ووت و ڕەجال دەبیت.

وَأَنَّكَ لَا تَظْمَأُ فِيهَا وَلَا تَصْحَى (119)

وہتو تینوت نابیت و گەرماش زورت بو ناھینیت.

فَوَسَّوَسَ إِلَيْهِ الشَّيْطَانُ قَالَ يَا آدَمُ هَلْ أَدُلُّكَ عَلَى شَجَرَةِ الْخُلْدِ وَمُلْكٍ لَّا يَبْلَى (120)

(ئیبلیس) گومان و دوودلی خستەدلیەوہو پپی وت: ئەى ئادەم پیت بلیم و
نیشانەت بەدەم کەدرەختی ژیانبەخش و پاشایەتیەک کەبەسەر ناچیت
کامەیه؟!!!

فَأَكَلَا مِنْهَا فَبَدَتَ لهُمَا سَوَاءُهُمَا وَطَفِقَا يَخْصِفَانِ عَلَيْهِمَا مِنْ وَرَقِ الْجَنَّةِ
وَعَصَى آدَمُ رَبَّهُ فَغَوَى (121)

(هەر کۆلی نەدا تا فریوی دان) هەردووکیان لەبەر و بوومی
درەختەکیان خوارد ئیتر جل و بەرگ و پۆشاکیان دامالرا، عەیب و
عاریان دەرکەوت، بەپەلەهەولیان دا بەگەلای درەختەکانی بەهەشت
(خۆیان داپۆشن) (ئا بەو شیوەیە) ئادەم یاخی بوو لەپەر وەردگاری و
فریوی خوارد.

ثُمَّ اجْتَبَاهُ رَبُّهُ فَتَابَ عَلَيْهِ وَهَدَى (122)

لەوہدوا پەر وەردگاری هەلیبژاردو (کردی بەپیغەمبەر) و تەوبەى لى
وەرگرت و هیدایەت و رینمووی کرد.

قَالَ اهْبِطَا مِنْهَا جَمِيعًا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنِ اتَّبَعَ
هُدَايَ فَلَا يَضِلُّ وَلَا يَشْقَى (123)

(خوای گهوره فەرمانی داو) وتی: ئیتر ههمووتان له بههشت دابهزن، هندیکتان دهنه دوژمنی هندیکتان، (ئیمانداران دوژمنی شهیتانهکانن، وهبه پیلانی شهیتان نهوهی ئادهم دوژمنایهتی یهکتر دهکن)، ههر کاتیک هیدایهت و رینموویی من بو ئیوههات، ئهوهی شوینی بهرنامهکهه بکهویت، نهگومرا دهبیت نهناخووشی و نارحهتی و ناسور دیتهری.

وَمَنْ أَعْرَضَ عَن ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا وَنَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَعْمَى
(124)

ئهوهی روو وهرگیری له بهرنامهو یادی من و پشتی تیبکا، بو ئهوه جوهره کهسانهژیانیکی ترش و تال و ناخوش پیش دی، وهلهپرۆژی قیامهتیشدا بهکویری حهشری دهکهین و بهکویری راپیچ دهکری.

قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنِي أَعْمَى وَقَدْ كُنْتُ بَصِيرًا (125)

(لهو کاتهدا) دهلیت: ئهوهی پهروه دگار تو بهکویری حهشرم دهکهی خو من کاتی خوێ چاوساغ و بینا بووم.

قَالَ كَذَلِكَ أَتَتْكَ آيَاتُنَا فَنَسِيْتَهَا وَكَذَلِكَ الْيَوْمَ تُنْسَى (126)

(لهوه لامدا خوا) دهفر مویت: تو ئابهو شیوهیه بوویت (کویر بوویت لهناستی) نایهت و بهلگهکانی ئیمهدا کاتی کهپیت راگهیهنرا، ئیمهش ئهمرو ئاوا دهتخهینه پشت گوێ و فراموشت دهکهین.

وَكَذَلِكَ نَجْزِي مَنْ أَسْرَفَ وَلَمْ يُؤْمِنْ بِآيَاتِ رَبِّهِ وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَشَدُّ وَأَبْقَى
(127)

ئابهو شیوهیه، توله دهکهینه وهلهو کهسهی کهلهسنوور دهترازی و باوهر بهنایهتهکانی پهروه دگاری ناهینی، بیگومان سزای قیامهت زور سهخت ترو بهردهوامتره (تا سزای دنیا).

أَفَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِّنَ الْقُرُونِ يَمْشُونَ فِي مَسَاكِينِهِمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لآيَاتٍ لِّأُولِي النُّهَى (128)

ئایا بۆیان پروون نەبۆتەو هەچەندەها نەو هەمان پێش ئەمان لەناو بردووە،
بەناو (شۆینەوارو) مأل و حالیندا هاتوچۆ دەکەن، بەراستی ئا لەو
(بەسەر هاتانەدا) بەلگەو نیشانەیی زۆر هەیهبۆ خاوەن بیرو
هۆشمەندەکان.

وَلَوْ لَّا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَكَانَ لِزَامًا وَأَجَلٌ مُّسَمًّى (129)

خۆ ئەگەر بپاریادادەیی پەر وەردگارت نەبوا یەدەبوا (لەناو بردنی
خاوەنەناسان) شتیکی ئەنجامدار بوایە (بەلام و یستی خوا وایە) کەتا کاتی
دیاری کراو دوای بخت.

فَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ غُرُوبِهَا
وَمِنْ أَنَاءِ اللَّيْلِ فَسَبِّحْ وَأَطْرَافَ النَّهَارِ لَعَلَّكَ تَرْضَىٰ (130)

(کەواتەئەیی محمد صلی اللہ علیہ وسلم، ئەیی ئیماندار) خۆراگر بەبەرانبەر
(ئەو گوفتارە نابەجیبانەیان) کە دەئێین، وەتەسبیحات و ستایش و سوپاسی
پەر وەردگارت بکە، پێش هەلەهاتی خۆرو پێش ئاوابوونی،
لەشەوگاریشدا هەر تەسبیحات و ستایشی بکە، لەبەشەجیا جیاکانی رۆژدا
(فەرماۆشی مەکە)، تا لەو هی (کەخوا لەچارەیی نوسیوی و بپاریادادەیی
ئەو) پێی رازی بیت.

وَلَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْهُمْ زَهْرَةَ الدُّنْيَا لِنَفْتِنَهُمْ
فِيهِ وَرِزْقُ رَبِّكَ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ (131)

تۆ چاوەکانت مەبەرە هەندیک لەو خیزانانەیی کە (دوور لەخووان و)
لە هەندیک نازو نیعمەت بەرەوەرمان کردوون، چونکە ئەو هەگولی
دنیا یە (کە: رەنگی، شیو هی، بۆنی، تەمەنی، بەر دەوام نیە)، ئیمە (بەو
نازو نیعمەتانە) دەمانەوی تاقیبیان بکەینەو، بیگومان رزق و رۆزی
پەر وەردگارت (لەبەهەشتدا) چاکتر و بەر دەوام ترە.

وَأْمُرْ أَهْلَكَ بِالصَّلَاةِ وَاصْطَبِرْ عَلَيْهَا لَا نَسْأَلُكَ رِزْقًا نَحْنُ نَرْزُقُكَ وَالْعَاقِبَةُ لِلتَّقْوَىٰ (132)

(ئەي پيغەمبەر صلى الله عليه وسلم، ئەي ئيماندار) فەرمان
 بدەبەھەر ھەموو تاکەکانى خيزانت، تا نويزەكەيان (بەچاكي ئەنجام بدەن،
 چونكەخۆراكي رۆحە)، وەبەردەوام و كۆل نەدەر و خۆراگر بەلەسەرى،
 ئيمەداوای رزق و رۆي لەتۆ ناكەين، بەلكو ئيمەرزق و رۆزي بەتۆ
 دەبەخشين، سەرئەنجام ھەر بۆ خواناسی و دینداريە.

وَقَالُوا لَوْلَا يَأْتِينَا بآيَةٍ مِّن رَّبِّهِ أَوْلَمِ لَهُمْ بَيِّنَةٌ مَّا فِي الصُّحُفِ الْأُولَى (133)

(كافرەكانى مككە) دەلێن: باشەئەو بۆ لەلایەن
 پەر وەردگاریەو (معجزة) یەكى بۆ ئيمەنەھيئاو (نیشانی نەداين)، مەگەر
 باسى (ئەو معجزانە) لەكتيبەپيشو ھەکاندا پروون نەكراو ھتەو (كاتى خۆي
 نیشانی قەومەپيشو ھەکانمان داو ھەلەم خۆ باو ھريان نەھيئاو، بۆ ئەمانيشی
 پيش بئين ھەر باو ھر ناھين).

وَلَوْ أَنَّا أَهْلَكْنَاهُمْ بِعَذَابٍ مِّن قَبْلِهِ لَقَالُوا رَبَّنَا لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ
 آيَاتِكَ مِن قَبْلِ أَنْ نَذِلَّ وَنَخْزَى (134)

خۆ ئەگەر ئيمەش پيش ناردنى قورئان و پيغەمبەر لەناومان ببردنايە،
 (لەقيامەتدا بۆيان ھەبوو) بلێن: پەر وەردگاران ئەو ھوچی (لەدنیادا)
 پيغەمبەريکت بۆ ھوانەنەکردين، تا شويني بەرنامەو ئايەتەکانى تۆ
 بکەوين پيش ئەو ھى زەليل و ريسوا ببين.

قُلْ كُلُّ مَثْرَبٍ قَنَرَبَّصُوا فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ أَصْحَابُ الصِّرَاطِ السَّوِيِّ وَمَنْ
 اهْتَدَى (135)

(ئەي پيغەمبەر بەدوژمنانى دين) بلێ: ئيمە ھەموومان چاو ھروانين (تا
 خوا ھەر وومان لى دەكاتەو)، ئيوەش چاو ھرى بن (كەچيتان بەسەر دى)
 (بيگومان) بەم نزيكەنەدەزانن كەكى خاوەنى بەرنامەو ريبازى راست و
 دروستەو ريبازى ھيدايەتى گرتۆتەبەر.